

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

VENDIM
Nr. 716, Datë 15.10.2020

“Për hapjen procedurës së hetimit të thelluar ndaj ndërmarrjeve ndërmarrjeve “CFO Pharma” SHPK, “Rejsi Farma” SHPK, “Delta Pharma – AL” SHPK, “Pharma One” SHPK, “Intermed” SHPK, “Alfarmakos” SHPK, “Trimed” SHPK, “Megapharma” SHPK, “Evita” SHPK, “Aldosch – Farma” SHPK, “IMI – Farma” SHPK, “Fufarma” SHA, “Medicamenta” SHPK, “Mini Invest Albania” SHPK, “Delta Med” SHPK, “R&S Farma” SHPK, “O.E.S Distrimed” SHPK, “Montal” SHPK, “MSE” SHPK, “Farma Net Albania” SHPK, “Tresi – Farm” SHPK, “Incomed” SHPK, “Florifarma” SHPK, “Lekli” SHPK, “Dial – ALB” SHPK, “Sirol 2008” SHPK, “Aquila Group” SHPK, në tregun e importit dhe tregtimit me shumicë të maskave, në tregun e importit, prodhimit dhe tregtimit me shumicë të alkooleve dhe gel-dezinfektues, në tregun e importit dhe tregtimit me shumicë të termometrave”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj.	Juliana LATIFI	Kryetar
Z.	Eduard YPI	Zv/Kryetar
Znj.	Leida MATJA	Anëtar
Znj.	Adriana BERBERI	Anëtar
Z.	Helidon BUSHATI	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 15.10.2020, shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Hapja e hetimit të thelluar ndaj ndërmarrjeve “CFO Pharma” SHPK, “Rejsi Farma” SHPK, “Delta Pharma – AL” SHPK, “Pharma One” SHPK, “Intermed” SHPK, “Alfarmakos” SHPK, “Trimed” SHPK, “Megapharma” SHPK, “Evita” SHPK, “Aldosch – Farma” SHPK, “IMI – Farma” SHPK, “Fufarma” SHA, “Medicamenta” SHPK, “Mini Invest Albania” SHPK, “Delta Med” SHPK, “R&S Farma” SHPK, “O.E.S Distrimed” SHPK, “Montal” SHPK, “MSE” SHPK, “Farma Net Albania” SHPK, “Tresi – Farm” SHPK, “Incomed” SHPK, “Florifarma” SHPK, “Lekli” SHPK, “Dial – ALB” SHPK, “Sirol 2008” SHPK, “Aquila Group” SHPK në tregun e importit dhe tregtimit me shumicë të maskave, në tregun e importit, prodhimit dhe tregtimit me shumicë të alkooleve dhe gel-dezinfektues, në tregun e importit dhe tregtimit me shumicë të termometrave”

.Baza Ligjore: Neni 3, pika 4, neni 4, neni 24 germa (d), neni 26 dhe neni 43 pika 1 i Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar (Ligji nr. 9121/2003).

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Raportit mbi hetimin paraprak në tregun e shitjes me shumicë dhe me pakicë të materialeve paramjekësore.

VËREN SE:

I. Procedura e ndjekur:

1. Nisur nga disa shqetësime në masmedia dhe ankesave të paraqitura pranë Autoritetit të Konkurrencës mbi rritjen e çmimit të materialeve paramjekësore, Autoriteti i Konkurrencës në bazë të nenit 28 të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, realizoi një monitorim në këtë treg, i cili konsistoi në vlerësimin e sjelljes së ofruesve të këtyre materiale në të gjitha nivelet e tregtimit (shumicë dhe pakicë).
2. Monitorimi u fokusua në tregtimin e materialeve dezinfektant duarsh, alkool dhe maska, për të cilat kërkesa konsumatore ka qenë në rritje si pasojë e situatës së krijuar nga virusi COVID-19. Nga verifikimi në terren konstatohen se: tregu ka mungesë të materialeve në nivelin e tregtisë me pakicë (rrjeti farmaceutik); rritje e pajustificueshme e çmimit në të gjitha nivelet e tregtimit të këtyre materialeve (depo farmaceutike dhe rrjeti i farmacive).
3. Për sa më sipër Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 4 dhe 9, nenin 24, shkronja (d) dhe nenin 42 të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, me anë të Vendimit nr. 684, datë 18.03.2020 “Për hapjen e hetimit paraprak në tregun e shitjes me shumicë dhe me pakicë të materialeve paramjekësore” vendosi të miratojë hapjen e procedurës së hetimit paraprak për të parë nëse ka ose jo, shenja të kufizimit të konkurrencës.
4. Referuar VKK nr. 684, datë 18.03.2020 “Për hapjen e hetimit paraprak në tregun e shitjes me shumicë dhe me pakicë të materialeve paramjekësore”, hetimi paraprak do të përfshij periudhën kohore nga 1 janar 2020 deri në 31 maj 2020.
5. Gjithashtu në kushtet e emergjencës shëndetësore, Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 44 të ligjit nr. 9121/2003, vlerësoi se për shkak të rrezikut të kryerjes së një dëmi të rëndë dhe të pariparueshëm për konkurrencën në tregun e shitjes me shumicë dhe pakicë të materialeve paramjekësore (dezinfektant, alkool dhe maska), pasi ka të ngjarë të ketë shkelje të neneve 4 dhe 9 të këtij ligji, për shkak të rritjes së pajustificueshme të çmimit të tregtimit.
6. Bazuar sa më sipër, Komisioni i Konkurrencës, me vendimin nr. 685, datë 18.03.2020 “Për marrjen e masës së përkohshme për vendosjen e konkurrencës në tregun e shitjes me shumicë dhe me pakicë të materialeve paramjekësore”, vendosi marrjen e masës së përkohshme për vendosjen e konkurrencës në tregun e shitjes me shumicë dhe me pakicë të materialeve paramjekësore si vijon:

- a) Ndalimin e sjelljes së ndërmarrjeve që veprojnë në rrjetin e tregtimit me shumicë dhe pakicë (importues, depo farmaceutike dhe farmaci) të materialeve paramjekësore, të cilat në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë vendosin çmime apo kushte të padrejta tregtimi.
 - b) Me qëllim shmangien e abuzimit në zinxhirin e tregtimit, detyrimin e të gjitha ndërmarrjeve që veprojnë në tregun e importit dhe shitjes me shumicë të materialeve paramjekësore të jenë transparent në vendosjen e çmimit të shitjes së materialeve dezinfektant, alkool dhe maska.
 - c) Aplikimin e çmimeve të orientuara drejt kostos dhe publikimit e tyre në faqet zyrtare të internetit të ndërmarrjeve apo në kanalet e tjera të komunikimit.
7. Nga analiza e sjelljes së ndërmarrjeve gjatë periudhës Shkurt-Maj 2020 në tregun e shitjes me shumicë dhe pakicë të materialeve paramjekësore konstatohet se ndërmarrjet kanë vazhduar të rrisin në mënyrë të pajustificuar çmimet, duke mos zbatuar VKK nr. 685, datë 18.03.2020 “Për marrjen e masës së përkohshme për vendosjen e konkurrencës në tregun e shitjes me shumicë dhe me pakicë të materialeve paramjekësore”.
 8. Masa e përkohshme merret për një periudhë kohore deri në përfundim të procedurës hetimore dhe do të vijojë të vlerësohet dhe gjatë hetimit të thelluar.
 9. Për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin, bazuar në nenin 33 dhe 34 të Ligjit nr. 9121/2003, u kërkuan të dhëna dhe informacion drejtuar Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve; Qendrës Kombëtare të Biznesit; Agjencisë Kombëtare të Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore; Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave; Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor; Ministrisë së Shëndetësisë; Inspektoratit Shtetëror të Mbikëqyrjes së Tregut; “CFO Pharma” SHPK; “Rejsi Farma” SHPK “Delta Pharma – AL” SHPK; “Pharma One” SHPK; “Intermed” SHPK; “Alfarmakos” SHPK; “Trimed” SHPK; “Megapharma” SHPK; “Evita” SHPK; “Aldosch – Farma” SHPK; “IMI – Farma” SHPK; “Fufarma” SHA; “Medicamenta” SHPK; “Pegasus” SHPK; “Mini Invest Albania” SHPK; “Delta Med” SHPK; “R&S Farma” SHPK; “O.E.S Distrimed” SHPK; “Montal” SHPK; “MSE” SHPK; “Farma Net Albania” SHPK; “Tresi – Farm” SHPK; “Incomed” SHPK; “Florifarma” SHPK; “Lekli” SHPK; “Dial – ALB” SHPK; “Sirol 2008” SHPK dhe “Aquila Group” SHPK
 10. Në vazhdim të procedurës, në zbatim të vendimeve të mësipërme të Komisionit të Konkurrencës, në bazë të nenit 35, 36 dhe 38 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar dhe Autorizimit të Komisionit të Konkurrencës ngritur me urdhrin nr. 110/44 prot., datë 24.08.2020, Grupi i Inspektimit gjatë periudhës së hetimit kreu inspektimet e nevojshme pranë disa subjekteve farmaci në qytetin e Tiranës.

II. Analiza e konkurrencës

II.1 Tregu përkatës

11. Në bazë të nenit 3, pika 7 të Ligjit nr. 9121 datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, tregu përkatës përbëhet nga “produktet që vlerësohen si të zëvendësueshme nga konsumatorët ose klientët e tjerë, për sa u përket karakteristikave, çmimit dhe funksionimit të tyre dhe që ofrohen ose kërkohen nga ndërmarrjet në një zonë gjeografike me kushte të njëjta konkurrence, zonë kjo e cila veçohet nga zonat e tjera kufizuese”.
12. Në zbatim të Ligjit, tregu përkatës përfshin tregun e produkteve dhe tregun gjeografik.

II.1.1 Tregu përkatës i produktit

13. Përkufizimi i tregut për një produkt/shërbim merr parasysh efektin e zëvendësueshmërisë së produktit/shërbimit (në anën e kërkesës dhe ofertës).
14. Zëvendësimi në anën e kërkesës nënkupton nëse ndërmarrjet në ofrimin e një produkti, do të rrisnin çmimin e këtij produkti, çfarë mundësisht kanë konsumatorët të zëvendësojnë përdorimin e këtij produkti me një tjetër. Produkti/shërbimi që analizohet krahasohet me produkte të tjerë, nëse ato mund të zëvendësohen nga ana e konsumatorit. Nëse konsumatorët mund të zëvendësojnë produktin e ofruar nga ndërmarrja me një produkt apo produkte të tjera, këto të fundit duhet të përfshihen në tregun përkatës.
15. Zëvendësimi në anën e ofertës nënkupton që nëse ndërmarrjet do të rrisnin çmimin e produktit/shërbimit për një periudhë kohe jo tranzitore, a do të kishte presion nga ofrues të tjerë të mundshëm të këtij produkti? Ndërmarrje të tjera, të cilat nuk ofrojnë produktet në fjalë, mund të zhvendosin burimet e tyre në drejtim të ofrimit të këtyre produkteve.
16. Bazuar në sa më sipër, tregu përkatës i produktit do të përkufizohej tregu i shitjes me shumicë dhe me pakicë të materialeve maska, gel-dezinfektant, alkool dhe termometër.

II.1.2 Tregu përkatës gjeografik

17. Tregu përkatës gjeografik përfshin zonën në të cilën ndërmarrjet janë përfshirë në ofertën dhe kërkesën e shërbimit, në të cilën kushtet e konkurrencës janë mjaftueshmërisht homogjene.
18. Për analizimin e këtij rasti treg gjeografik konsiderohet tregu i brendshëm, pra territori i Republikës së Shqipërisë.

III. Ndërmarrjet në tregun e shitjes me shumicë dhe pakice të materialeve paramjekësore

19. Qendra Kombëtare Kontrollit të Barnave është institucioni përgjegjës për kontrollin e çdo veprimtarie në fushën farmaceutike i cili funksionon në zbatim të ligjit nr. 105/2014 “Për barnat dhe shërbimin farmaceutik”. Ky ligj përcakton rregullat për

prodhimin, vendosjen në treg, importin, eksportin, tregtimin, përdorimin, farmakovigjilencën, publicitetin, kontrollin e cilësisë dhe inspektimin e veprimtarive që lidhen me barnat për përdorim njerëzor në Republikën e Shqipërisë, me qëllim garantimin e shëndetit publik.

20. Licença profesionale për subjektet farmaceutike (fabrika, importues dhe tregtues me pakicë) për ushtrimin e veprimtarive respektive (fabrikim barnash, tregti me shumicë, farmaci) për barnat narkotike, psikotrope dhe prekursorët e kategorisë 1, lëshohen nga QKL, referuar Ligjit nr. 10081, datë 23.02.2009 “Për Licensat, Autorizimet dhe Lejet në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.
21. Kriteret e licencimit të farmacive dhe agjencive farmaceutike janë të përcaktuara në Udhëzimin nr. 8, datë 28.06.2019 për “Lidhjen e kontratave me farmacitë dhe agjencitë farmaceutike për vitin 2019” të Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor. Sipas pikës 8, të këtij udhëzimi, Farmacitë dhe Agjencitë farmaceutike, drejtohen me kërkesë me shkrim, pranë FOND-it, dhe dorëzojnë dokumentacionin sipas germave a, b, c, g, dhe h. Vetëm pasi kanë marrë miratimin e FOND-it, Farmacitë dhe Agjencitë farmaceutike, duhet të dorëzojnë pranë Drejtorisë Rajonale të rajonit, ku ushtrojnë aktivitetin e tyre dokumentacionin përkatës sipas këtij udhëzimi.
22. Referuar shkresës nr. 110/11 prot., datë 29.04.2020 “Kthim Përgjigje” të Qendrës Kombëtare të Biznesit subjektet e licensuara në kategorinë “Tregtimi me shumicë i barnave” si dhe në kategorinë “Farmacitë ose agjensitë farmaceutike”, janë licensuar:
 - **199 subjekte** në tregtimin me shumicë të barnave:
 - **2358 subjekte/individ** për farmacitë ose agjensitë farmaceutike
23. Referuar shkresës nr. 110/13 prot., datë 04.05.2020 “Kthim Përgjigje” të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve subjektet/tatimpaguesit që ushtrojnë aktivitetin e tregtimit të materialeve paramjekësore e farmaceutike janë 1689 subjekte/individ.

IV. Analiza e sjelljes së ndërmarrjeve në tregun përkatës

24. Bazuar në Udhëzimin e përbashkët të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe APP nr. 296, datë 06.05.2020 “Për përcaktimin e mallrave dhe shërbimeve për përbashkimin e situatës së krijuar nga epidemia COVID-19”¹, është përcaktuar lista e mallrave dhe shërbimeve për përbashkimin e kësaj situatë.
25. Referuar udhëzimit sa më sipër, në këtë listë përfshihen, maskat, alkooli, gel-dezinfektues për duar dhe termometër infrarad.
26. Në kuadër të vlerësimit të sjelljes së ndërmarrjeve, gjatë procedurës së hetimit paraprak, referuar informacionit të administruar pranë AK, është analizuar sjellja e ndërmarrjeve që operojnë në tregun e tregtimit me shumicë të materialeve paramjekësore për produktet maska, alkool dhe gel-dezinfektant.

¹<http://www.app.gov.al/GetData/DownloadDoc?documentId=f27d3718-9b51-488a-b29b-fa03e458fdea>

27. Ndërmarrjet “CFO Pharma” SHPK, “Delta Pharma-AL” SHPK, “Imi-Farma” SHPK, “Medicamenta” SHPK, “Mini Invest Albania” SHPK, “MSE” SHPK, “Tresi-Farm” SHPK, “Dial – ALB” SHPK, “Sirol 2008” SHPK dhe “Aquila Group” SHPK nuk i janë përgjigjur kërkesës për informacion të Autoriteti të Konkurrencës nr. 110/20 prot., datë 26.05.2020.
28. Sipas të dhënave të administruara, nga analiza e sjelljes së ndërmarrjeve gjatë periudhës hetimore Janar - Maj 2020, konstatohet se masa e përkohshme dhënë me VKK nr. 685, datë 18.03.2020 “Për marrjen e masës së përkohshme për vendosjen e konkurrencës në tregun e shitjes me shumicë dhe me pakicë të materialeve paramjekësore”, nuk është zbatuar nga ndërmarrjet “CFO Pharma” SHPK, “Rejsi Farma” SHPK, “Delta Pharma – AL” SHPK, “Pharma One” SHPK, “Intermed” SHPK, “Alfarmakos” SHPK, “Trimed” SHPK, “Megapharma” SHPK, “Evita” SHPK, “Aldosch – Farma” SHPK, “IMI – Farma” SHPK, “Fufarma” SHA, “Medicamenta” SHPK, “Mini Invest Albania” SHPK, “Delta Med” SHPK, “R&S Farma” SHPK, “O.E.S Distrimed” SHPK, “Montal” SHPK, “MSE” SHPK, “Farma Net Albania” SHPK, “Tresi – Farm” SHPK, “Incomed” SHPK, “Florifarma” SHPK, “Lekli” SHPK, “Dial – ALB” SHPK, “Sirol 2008” SHPK, “Aquila Group” SHPK, ndërmarrjet kanë vazhduar të rrisin në mënyrë të pajustificuar çmimet për produktet maska, alkool dhe gel-dezinfektant dhe termometëra.
29. Në këto kushte, Komisioni i Konkurrencës vlerëson se ka dyshime për praktika të bashkërenduara midis ndërmarrjeve në treg në kuptim të nenit të nenit 3, pika 4 dhe nenit 4, pika 1, germa (a) të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në neni 3, pika 4, neni 4, neni 24 germa (d), neni 26, neni 43 pika 1, të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar,

VENDOSI:

1. Hapjen e Procedurës së Hetimit të Thelluar ndaj ndërmarrjeve ndërmarrjeve “CFO Pharma” SHPK, “Rejsi Farma” SHPK, “Delta Pharma – AL” SHPK, “Pharma One” SHPK, “Intermed” SHPK, “Alfarmakos” SHPK, “Trimed” SHPK, “Megapharma” SHPK, “Evita” SHPK, “Aldosch – Farma” SHPK, “IMI – Farma” SHPK, “Fufarma” SHA, “Medicamenta” SHPK, “Mini Invest Albania” SHPK, “Delta Med” SHPK, “R&S Farma” SHPK, “O.E.S Distrimed” SHPK, “Montal” SHPK, “MSE” SHPK, “Farma Net Albania” SHPK, “Tresi – Farm” SHPK, “Incomed” SHPK, “Florifarma” SHPK, “Lekli” SHPK, “Dial – ALB” SHPK, “Sirol 2008” SHPK, “Aquila Group” SHPK:
 - i. në tregun e importit dhe tregtimit me shumicë të maskave;
 - ii. në tregun e importit, prodhimit dhe tregtimit me shumicë të alkooleve dhe gel-dezinfektues;
 - iii. në tregun e importit dhe tregtimit me shumicë të termometrave.

2. Hetimi i Thelluar do të përfshijë periudhën kohore nga 01.11.2019 deri në 31.09.2020.
3. Raporti i hetimit të thelluar duhet të paraqitet në Komisionin e Konkurrencës jo më vonë se 6 muaj nga hapja e hetimit të thelluar.
4. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin e këtij vendimi të gjitha palëve të interesuara.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS